

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ,
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут Військово-Морських Сил
Національного університету “Одеська морська академія”

МАТЕРІАЛИ

IV всеукраїнської науково-практичної конференції

*“Воєнно-історична робота в Військово-Морських Силах.
Сучасний стан та перспективи”
25 листопада 2021 року*

Одеса – 2021

Воєнно-історична робота в Військово-Морських Силах. Сучасний стан та перспективи. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 листопада 2021 року. – Одеса: Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”, 2021. – 135 с.

Збірник узагальнює авторські матеріали, представлені в рамках проведення IV Всеукраїнської науково-практичної конференції “Воєнно-історична робота в Військово-Морських Силах. Сучасний стан та перспективи.”

Метою конференції стало обговорення наукових проблем, пов'язаних з вітчизняною та світовою мілітарною історією, які мають вплив на сучасність. Розгляд та затвердження плану дій щодо завершення підготовки підручника «Воєнно-морська історія України». Вироблення пропозицій щодо удосконалення воєнно-історичної роботи у Військово-Морських Силах Збройних Сил України.

Матеріали рекомендовано для використання в своїй діяльності науковими та науково-педагогічним працівниками, а також курсантами усіх освітніх рівнів підготовки.

Під загальною редакцією начальника науково-організаційного відділення Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” капітана 2 рангу Олександра Чауса.

Відповідальна за випуск – науковий співробітник науково-організаційного відділення Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” працівник Збройних Сил України Вікторія Тригуба.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” (протокол №4/2021 від 24 листопада 2021 року).

Відповідальність за зміст матеріалів несуть виключно автори. Матеріали опубліковано в авторській редакції.

© Авторські публікації, 2021

<i>Соловйов І.І.</i> Концепція застосування безпілотних апаратів для боротьби з сучасними морськими мінами.	112
<i>Коваленко М.Д.</i> Козацька зброя як інструмент захисту України XVI – XVII ст.	114
<i>Бачинська О.А.</i> Військове мистецтво задунайських запорожці, що відтермінувало війну двох імперій.	116
<i>Шумілова К.В.</i> Історичний розвиток кібербезпеки на флоті.	118
<i>Злобіна О.В.</i> Підготовка майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ в умовах гібридної війни після подій 2014 року: психолого-педагогічний та історичний аспект.	120
<i>Козловська Л.В.</i> Міграційна криза як зброя проти України та ЄС в гібридній війні.	124
<i>Музичко О.Є.</i> Проблеми української морської освіти в інтелектуальному доробку видатного представника української еміграції Лева Биковського.	128
РЕЗОЛЮЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.	132

3. Наказ Головнокомандувача ЗС України від 28.07.2020 №99 «Про затвердження Положення про пункти психологічної допомоги у ЗС України»

4. Наказ Міністерства оборони України від 25.04.2016 №216 «Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів».

5. Телелим В. М. Військова освіта в системі безпеки та оборони держави / В.М.Телелим, Р.І. Тимошенко, Ю.Приходько // Наука і оборона. – 2013. – № 4. – С. 21–28.

6. Указ Президента України Про рішення національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України" із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 392/2020 від 14.09.2020.

7.Хуторской А. В. Ключевые компетенции: технология конструирования. Народное образование. 2003. № 5. С. 55–61

8.Ягупов В. В. Провідні методологічні характеристики основних видів компетентності майбутніх фахівців, що формуються в системі професійнотехнічної освіти. Модернізація професійної освіти і навчання: зб. наук. пр. 2012. Вип. 2. С. 45–59.

***Козловська Л.В.,** кандидат
політичних наук*

*Інститут Військово-Морських
Сил Національного університету
“Одеська морська академія”,
м. Одеса.*

МІГРАЦІЙНА КРИЗА ЯК ЗБРОЯ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА ЄС В ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ

Постановка проблеми. Міграційна криза осені 2021 року є елементом міграційної кризи в Європі, що викликана організованим переміщенням мігрантів (з Іраку, Сирії, Ємену, Афганістану та

Близького Сходу) через білорусько-польський , білорусько-литовський і білорусько-латвійський кордони. Це напряду стосується кордонів України, яка межує з Польщею та Білорусією. Це положення визначає актуальність дослідження. Об'єкт наукового пошуку- міграційна криза як зброя проти України та ЄС в гібридній війні. Предмет дослідження – закономірності протікання війн сучасності і сучасних військових та військово-політичних конфліктів. Мета наукового пошуку- розглянути міграційну кризу осені 2021 року як зброю проти України та ЄС в гібридній війні сучасності. Завдання роботи: простежити використання міграційної кризи як зброї Росією в гібридній війні проти України та ЄС. Аналіз досліджень та публікацій засвідчує, що питання міграційної кризи як зброї проти України та ЄС в гібридній війні останнім часом піднімається в ЗМІ та наукових дослідженнях, але це відбувається епізодично. Над заданою тематикою працюють ряд науковців, таких як Дикий Є. « Гібридна війна Росії: досвід України для країн Балтії», Жарков Я.М. «Інформаційно-психологічна боротьба у воєнній сфері», Почепцов Г.Г. «Інформаційна політика» та ін.. – саме ці роботи склали джерелознавчу базу дослідження.

Виклад основного матеріалу. Мігранти на білоруському кордоні — спланована спецоперація та елемент гібридної агресії проти об'єднаної Європи. [11] Використання мігрантів у політичних цілях — не нова ситуація, таке траплялося 2015-го і 2016-го, коли була міграційна криза в ЄС. Експерти тоді стверджували, що Кремль доклав руку до того, аби спрямувати ці міграційні потоки із Сирії до Європи. У випадку з Білоруссю спостерігаємо наступний рівень роботи з мігрантами, коли режим Лукашенка повністю взяв на себе організацію доставки мігрантів на територію Білорусі поблизу кордонів з ЄС і фактично повністю організовує цей рух нелегальних мігрантів до Європи. Хоча об'єктивних причин, щоб такий рух зорганізувався немає. Життя на Близькому Сході складне, однак на сьогодні ескалація відсутня. Очевидно, цей рух мігрантів хтось організовує ззовні. Лукашенко навряд чи спромігся б самотужки влаштувати таку операцію, експерти говорять про російський слід. Варто звернути увагу і на

риторику Лукашенка, який останнім часом заявляє, що може перекрити транзит російського газу білоруською територією. Малоімовірно, що Лукашенко може робити такі жорсткі заяви без узгодження з Москвою. РНБО України розглянула питання мігрантів на білоруському кордоні, рішення залишилося секретним. Секретар РНБО Олексій Данілов стверджував, що всі відомства отримали вказівки і будуть їх виконувати. На питання, якщо мігранти прорвуть кордон з Україною, Данілов відповів, що відповідь буде дуже жорсткою. Також було зазначено: "Зараз ми знаходимося у дуже турбулентному періоді. Демократичні і тоталітарні режими переходять в активну фазу з'ясування стосунків". З'являлися окремі повідомлення, що з боку Білорусі у групах, які координують міграційний потік поширюються агітки, мапи і рекомендації арабською мовою, як обходити Польщу через територію України. Це свідчить про те, що для України існує пряма загроза порушення кордону та цілісності держави. В цих діях прослідковується намір Білорусі та її «старшого партнера» Кремля: створити нову точку дестабілізації у східній частині ЄС для посилення тиску на Захід.[14] А спроби мігрантів прорвати кордони Литви та Польщі мають спонукати ЄС сісти за стіл переговорів з Росією щодо досить широкого порядку денного: прискорення запуску «Північного потоку-2», розміщення у Європі біженців, зокрема – з гарячих точок Близького Сходу, зменшення санкцій проти Росії, легалізація угруповань «ДНР» та «ЛНР» на окупованій частині українського Донбасу, визнання Євросоюзом анексії українського Криму Росією. [13] Що до Лукашенка О. в цих подіях, то він своєю участю доводить, що більш потрібний в самостійному стані, ніж як губернатор Мінської губернії А Росія намагається залишатися за кадром кризи, якій вона сприяє. Для комплексного вирішення проблеми захисту кордонів України є тільки один вихід — будівництво надійного сучасного інтелектуального кордону з Росією та Білорусією.

Висновки. Україна вже не вперше втягнута у військово-політичний конфлікт та гібридну війну. Головна мета такої «гібридної міграції» – фактично, спроба дестабілізувати ситуацію на

кордонах із ЄС, спровокувати конфлікт, привернути увагу НАТО та загалом показати можливі розбіжності між країнами-учасниками Європейського Союзу. Цілі, які опосередковано переслідує Кремль По-перше, це ще більша інкорпорація Білорусі під вплив Росії. По-друге, це можливість ще більше мілітаризувати білоруські території російськими військовими базами – за останній місяць таких з'явилося щонайменше дві. По-третє, Росія та Білорусь у такий спосіб переслідують свої цілі в тиску на Європу – пришвидшення сертифікації газогону «Північний потік-2», а також зменшення санкційного тиску на Лукашенка. І наостанок – міграційна криза потенційно загрожує і Україні, адже наша держава має більше 1000 кілометрів кордону із Білоруссю.

Список використаних джерел і літератури:

1. Конституція України.
2. Закон України “Про оборону України”.
3. Закон України “Про правовий режим воєнного стану”.
4. Указ Президента України від 25.02.2017 р. № 47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України».
5. Дикий Е. Гибридная война России: опыт Украины для стран Балтии./ Дикий Е./ –Вильнюс. Литовская военная академия им. генерала Йонаса Жямайтиса.–2016. –123 с.
6. Жарков Я.М. Інформаційно-психологічна боротьба у воєнній сфері: – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2014. – 423 с.
7. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської – К. : НІСД, 2016. – 109 с.
8. Нарис теорії і практики інформаційно-психологічних операцій / Дзюба М. Т., Жарков Я. М., Онищук М. І.: // За загальною редакцією В. В. Балабіна. – К.: ВІПІ НТУ “КПР”, 2006. –471 с.
9. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика/ Почепцов Георгій Георгійович, Чукут Світлана Анатоліївна.- К. : Знання, 2006. — 663с.

10. Староконь Є.Г. Основи організації інформаційно-психологічного впливу в психологічних операціях . – Житомир: ЖВІ НАУ, 2010. – 152с.

11.Федоров Ю."HYBRID" WAR A LA RUSSE: "Гибридная" война по-русски. – К.: ТОВ "Бизнесполиграф", 2016.

Інтернет-ресурси:

12. <https://www.slovoidilo.ua/2021/11/16/kol...>

13. <https://www.slovoidilo.ua/2021/11/17/nov...>

14. <https://www.timenews.net.ua/tryvoga-kord...>

15. <https://ok.ru/ukranskyvn/topic/153710290...>

16. <https://korupciya.com/tryvoga-kordon-pid...>

17. <https://www.radiosvoboda.org/a/mihranty-...>

*Музичко О.Є., доктор
історичних наук*

*Одеський національний
університет імені І.І. Мечникова*

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОРСЬКОЇ ОСВІТИ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ ДОРОБКУ ВИДАТНОГО ПРЕДСТАВНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ ЛЕВА БИКОВСЬКОГО

Історично український народ належить до численних народів, велика частина якого мешкала та мешкає поза межами своєї Батьківщини – у діаспорі. Велика кількість інтелектуалів опинилася поза межами України після поразки Української національної революції 1917 – 1921 років. Одною з таких осіб був Лев Устимович Биковський (1895 – 1992). Найбільше він відомий як бібліотекознавець, бібліограф та журналіст. Метою нашої замітки продемонструвати внесок цього видатного діяча у ще більш важливий, на нашу думку, аспект – формулювання теоретичної бази виховання моряків українського флоту. Серйозна громадська діяльність Л. Биковського розпочалась у складі російсько-імперської